

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XXV. Quàm varie de prima neruorum origine Philosophi ac Medici
senserint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

duntaxat cerebri partibus assumuntur : quæ ut
 menyngibus & cranio propinquiores ita durio-
 res sunt, quàm interiores, profundiores, & mediæ
 reliquæ, quæ sub illis continentur mollibusque
 nervis materiam præbent; & longius in orbem
 ducti regionis vè sicciore natura, duriores, ac ro-
 bustiores evadunt, movendique vim & robur ac-
 cipiant. Sed quoniam nusquam exquisitè duri
 sunt, molliorum cerebrum, duriorum spinalis
 medulla fons esse statuitur.

*Nervi vna
 disti.*

A mouendi porro potius, quàm sentiendi, munere
 libuit veteribus Græcis *vbi per dno de vbiis, & mor
 dno de mior* nervum appellare : à duplici scilicet,
 quæ est in motu, operatione, quòd ille musculis
 insertus eòs tendat, nutare faciat & flectat: hanc
 que movendi operationem manifestius sit, quàm
 alteram, quæ est sensus, per nervum fieri.

*Inplex nervi
 parti.*

B Tertium ac postremum; Quemadmodum dupli-
 cipi membrana continetur, duriore vna, altera
 molliore, quæ in totam item spinam descendunt.
 Ita nervum ex cerebro spinæ derivatum triplici
 prorsus parte consistere. Prima exterior & planè
 dura, ex dura cerebri tunica protecta. Altera me-
 dia, tenuior & molliori, ex mitiore membrana de-
 ducta. Tertia intima velut in arboribus medulla,
 substantiæ cerebri simillima, & ex ipsa producta:
 ut nil aliud nervus, quam veluti duriusculum factum
 cerebrum, esse videatur. Atque ut cerebri
 virtus non in membranis, sed in ipsius substantia
 continetur, sic totam suæ sensus suæ motus vir-
 tutem, quæ nervo communicatur à cerebro, in in-
 tima ac tertia parte conservari atque ab ea mem-
 bris quibusque tribui Galenus prodidit. Quæ de
 re post dicendum erit.

*Vt sensus
 motus per
 nervos.*

C Interim minùs illud probo, quod idem auctor
 scriptum reliquit in lib. 12. de vlt partium cap. 4.
 corpus univèrsùm per nervos primùm & maximè
 sumere motum, post eum autem & sensum. Nam
 aut æque primùm & simul vtrumque accipit, sen-
 sum per molliores, motum per duriores nervos;
 aut motum antecedit sensum. Tum quia potior
 est & nobilior motu. Tum quia per sensum pri-
 mùm animal constituitur: sensumque habeat neces-
 se est id, quod moveri debet. Hæc univèrsè de
 nervis; velut rudi quadam illorum cognitione
 tradita.

QVAM VARIE DE PRIMA
 Nervorum origine Philosophi
 ac Medici senserint.

CAP. XXV.

*Aristotelis
 opinio.*

A Am ad maiores multò difficultates in-
 grediendum est: illudque planè exa-
 minandum, quod antea, cum de venis
 diceretur, significatum est inter Aristo-
 telelem potissimùm & Galenum de prima nervo-
 rum origine disputari. Quæ disputatio alteram
 quoque illam adducit, quæ de sentiendi moven-
 dique facultatis principio existit. Siquidem ha-
 rum instrumenta sunt nervi, eademque & faculta-
 tis & instrumenti videtur esse origo.

Aristoteles in 2. de partibus animalium lib. ca.
 10. graviter eos reprehendit, qui vim sentiendi
 ponebant in cerebro. Atque tum eo loco, tum in

A 3. lib. cap. 4. & lib. de somno & vigilia cap. 3. & de
 iuventute & senectute cap. 1. & 2. sensus omnium
 & motus principium cor esse statuit. Et idè in 3.
 historia lib. cap. 5. nervos, qui vtriusque opera-
 tionis instrumenta sunt, ex eodem membro oriri
 voluit. Cæteros Peripateticos non magnoperè vi-
 deo de nervorù principio fuisse sollicitos: sed il-
 lud solùm cogitasse, ut sensus & motus principium
 cordi tuerentur: quemadmodum videre est
 apud Alexandrum in 1. lib. de anima cap. vii. &
 Themutium in librum de somno & vigilia cap. 11.
 & Auerroem in 2. lib. colligat cap. 11. & 18. Quod
 si Philoponus interpretationem faciens textus
 19. lib. 2. de anima, sensus omnes dixit à cerebro
 proficisci: id nequaquam ex propria sententiâ
 loquutus est, sed velut cuiuspiam responsionem ad
 propositam argumentationem commemoravit.

B Neque ex medicis defuerunt, qui vtramque Aris-
 totelis sententiâ partem probarent. Nec solùm
 Conciliator differentia 38. & 41. sed etiam Auicenna
 in 2. parte sexti naturalium cap. 3. & lib. 3.
 de animalibus cap. 1. & ante illum Praxagoras
 apud Galenum in 1. de Decretis lib. cap. 6. tametsi
 alio prorsus, quàm Aristoteles, modo. At
 contra Galenus sæpissimè in totis illis duobus
 operibus, quorum alteri titulum fecit de vlt partium,
 alteri de Hippocratis & Platonis decretis:
 maximè in 7. 8. 9. & 16. Prioris operis libris, & 1. ac
 7. Posterioris, & in lib. de nervorum dissectione,
 & in lib. 1. de motu musculorum c. 1. & pluribus
 alijs in locis viribus omnibus contendit sensus
 omnium & motus principium esse cerebrum (cere-
 bri nomine spinæ quoque medulla comprehensa)
 indeque ad univèrsas corporis partes nervos
 deduci, ut cum illis sensus item & motus deriven-
 tur. Sed & ante illum Hippocrates tum ab occip-
 itio ad initium libri de natura ossiù, tum à capite
 in 2. de popularibus morbis, sectione 4. & à dura
 membrana multo tempore Erasistratus, tandem
 vero etiam à cerebro, ut in 7. de decretis lib. cap.
 3. idem Galenus testatur, nervos exoriri tradiderant.

Galeni opinio.

D Et post Auicennam in 1. sen. 1. can. doct. 5.
 communes ferè medicorum scholæ comprobant.
 Quamquam Auicennam partim constantem
 video: & in 3. de animalibus lib. aliud tandem af-
 firmantem, quod post Thomas de Garbo in
 quæst. 39. medicinalis summæ pluribus explica-
 vit; Neque à cerebro, neque à corde, neque ab
 vlla omninò parte principium ducere nervos; sed
 se primùm formati; non minùs, quàm cerebrum,
 cor, & partes cæteras. Quod ego quidem arbi-
 tror verè dici; nec ab vilo sapiente philosopho
 negari posse. Sed tamen ut arterias dicimus à cor-
 de nasci, non quòd ex cordis substantia quasi pul-
 lulent; sed quòd ex còmuni foetus & partium om-
 nium materia formentur cum corde primùm
 coniunctæ; indeque formationis principium ducatur.
 Atque venas etiam ex corde potius, quàm
 ex iecore; hoc est inde potius huc, quàm illuc for-
 mando proficisci naturam. Sic dum nervi cum
 duplici ex ijs membro, quæ in principio formari
 creduntur, corde & cerebro, copulati conspi-
 ciuntur: definiti oportet, ab eorum vtro initium
 formandi factum sit & ab vtro ad alterum illi de-
 ducti fuerint. Hoc enim intellectu pro corde
 Aristoteles, & pro cerebro Galenus dimicant. Et
 quoniam bipartita est disputatio, de vtraque illius
 parte seorsim dicam.

opinio.